

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Kateřina Felnerová

Detektivní příběhy Georgese Simenona

Olomouc 2017

vedoucí práce: Mgr. Daniel Jakubíček, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne

Podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala Mgr. Danielovi Jakubíčkoví, Ph.D. za jeho trpělivost, ochotu, poskytování cenných rad a připomínek při vedení mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	5
1 Detektivka jako literární žánr	6
1.1 Specifika detektivní prózy	7
1.2 Charakter a znaky detektivního prózy	9
1.3 Postavy detektivní prózy	10
2 Velký detektiv v dějinách literatury	13
3 Georges Simenon	18
3.1 Tvorba	19
3.1.1 Detektivní romány a povídky	21
3.1.1.2 Role žen v Simenonově tvorbě	25
4 Simenonův velký detektiv	28
4. 1 Vzhled a osobnost	29
4.2 Vyšetřovací metody	34
Závěr	38
Použitá literatura.....	39
ANOTACE	43

Úvod

Předkládaná bakalářská práce pojednává o detektivní tvorbě Georgese Simenona, díky které se stal oblíbeným autorem detektivního žánru.

O oblibě detektivních povídek a románů mezi čtenáři není pochyb. „*Od nepaměti si lidé libují v tajuplných příbězích a nic jim tuto touhu po záhadách a dobrodružství nedokáže vzít*“ (Grym, 1988, s. 11). A právě knihy s detektivní tematikou zaujaly specifické místo v kontextu díla Georgese Simenona.

Ačkoliv je v dnešní době detektivní žánr již legitimním útvarem umělecké prózy, nebylo tomu tak vždy. Z různých důvodů byly detektivky vytlačeny na periferii literatury. Ovšem zkušené autoři, jež psali hodnotná umělecká díla, se dokázali prosadit. Mezi tyto autory se řadí i Georges Simenon, který je tvůrcem oblíbeného komisaře Maigreta.

V postavě komisaře Maigreta shledáváme rysy tzv. Velkého detektiva. Jedním z cílů naší práce je zamyslet se nad tímto typem postavy, charakterizovat ji v proměnách času a pokusit se interpretovat některé její rysy v souvislosti s komisařem Maigretem.

Z důvodů neexistence souhrnné studie věnující se dílu G. Simenona je dalším cílem nabídnout co nejkomplexnější pohled na díla detektivního žánru Georgese Simenona, jelikož právě v tomto žánru prózy byl u čtenářů nejúspěšnější. Zaměříme se na základní rysy Simenonovy tvorby. Této části bude předcházet nástin Simenonova života, díky němuž bude možné zachytit spojitosti mezi autorem a komisařem Maigretem. Jedním z důležitých úkolů je najít vlastnosti, kterými disponoval samotný Simenon a předal je komisaři Maigretovi.

Ve finální části bude provedena analýza vybraných děl Georgese Simenona. V komparaci využijeme romány od Emila Vachka, autora detektiva Klubíčka. Vachkův detektivní hrdina nebyl vybrán náhodně, oba představitelé mají totiž mnoho společných rysů, které pramení nejen z podobné dobové atmosféry, v níž vznikli, ale hlavně z touhy modifikovat klasický typ detektiva, jako je například Sherlock Holmes. A proto se pokusíme odhalit a interpretovat výrazné společné, ale i rozdílné rysy těchto detektivů.

1 Detektivka jako literární žánr

Úkolem této kapitoly není stratifikovat detektivní žánr. Detektivky přesahují i do jiných žánrů, a tudíž mají velmi široké pole působnosti. Cílem je pokusit se o obecnou charakteristiku.

O detektivní próze lze říct, že nikdy nebyla respektovaným žánrem a v seriózních výkladech byla vědci přehlížena. I přesto ale byla vydávána v tisícových nákladech, jelikož byla čtena běžnými čtenáři bez ohledu na vzdělání. Ovšem u literárních odborníků zůstala na okraji zájmu. Nicméně se detektivní próza stala jedním z nejpopulárnějších žánrů zábavné literatury čili paraliteratury, který se etabloval jako samostatný žánr od poloviny 19. století. Během svého vývoje se stala svébytným a vyhraněným útwarem.

Existuje mnoho pokusů o definici detektivky. Geneze slova detektivka pochází z latinského *detegere*, což znamená v překladu odhalovat, odkrývat, což odpovídá hlavnímu záměru detektivních příběhů, jelikož jejich podstata tkví v odhalování, objasňování zločinu. Tímto zločinem bývá nejčastěji vražda opředená tajemstvím. Zločin se stane na začátku příběhu a řešení tohoto zločinu je v závěru děje ve většině případů odhaleno a dobro vyhrává nad zlem. „*Děj je vystavěn v hlavní linii kauzálně a chronologicky (linie pátrání), zatímco příběh zločince a oběti je rekonstruován retrospektivně – od zločinu k jeho příčinám (detektiv na základě různých indicií usuzuje na motivaci zločinu a postupně odhaluje pachatele)*“ (Lederbruchová, 2002, str. 64).

Detektivka je prozaický literární žánr, který se obvykle drží daných pravidel. Hodnotná detektivka by měla začínat zločinem, který je poté vyšetřován, tedy je zahájeno pátrání, na konci by mělo dojít k objasnění zločinu a odhalení viníka. „*1. Stanovení problému. 2. Uvedení dat k jeho rozřešení („stop“). 3. Rozřešení, tj. detektiv ukončí pátrání a hlásí, že případ rozřešil. 4. Důkaz rozřešení tím, že se předvedou usvědčující doklady*“ (Škvorecký 1998, str. 66). Celým příběhem by měl prostupovat detektiv, který má za úkol čtenáře zaujmout a provést ho dějem. „*Brilantní a pokud možno nenápadný velký detektiv nikoho nezajímá, na jeho místo přišel nikoliv vyšetřovatel, ale v první řadě bezohledný tvrdý chlap, který jaksí mimochodem také něco vyšetřuje*“ (Hodek, 1989, s. 74).

Detektivní próza je často kladena do nižších pater literatury. Zároveň jsou tu tendence povýšit žánr do vyšších uměleckých sfér. Aby autor dosáhl kvalitního

detektivního příběhu, tak se nesmí zaměřit pouze na barvitě líčení krvavé vraždy. Kvalitní detektivka v sobě ukrývá zajímavá prostředí a atmosféru příběhu, která čtenáře přitahuje. S tím souvisí originální tematika (dobře naplánovaný a zajímavý zločin a okolnosti kolem něj) a promyšlené zpracování charakteru detektiva. Podmínkou je napínavý přehledný děj bez nadbytečných krvavých scén. Ačkoliv má být děj přehledný, měl by čtenáři nabízet neustále nové stopy, či falešné stopy, více podezřelých a různé hypotézy. Jak již bylo uvedeno, detektiv by měl mít prokreslený charakter, ale také ostatní osoby by neměly být zachyceny pouze černobíle. V hodnotné detektivní próze se může taktéž promítnout v reálné míře štěstí a náhoda, díky kterým příběh dospěje do závěru, ve kterém je odhalen zločinec.

1.1 Specifika detektivní prózy

Primárním úkolem detektivky je čtenáře pobavit, jedná se tedy o zábavnou funkci. Dle Škvoreckého názoru, existuje přesnější termín pro pojmenování zábavné literatury a to tzv. „eskapismus“, který znamená únik do imaginárních světů: „...detektivka, zejména v postavě Velkého detektiva, je typickým uměním útěku od skutečnosti do snu, od šedivosti tohoto k fantazii vysněného světa, od únavy po práci k osvěžujícímu odpočinku“ (Škvorecký, 1967, s. 152). Ale v detektivce nechybí ani funkce výchovná, neboť autor čtenáře závěrečným vítězstvím dobra nad zlem vede k přesvědčení o vítězí spravedlnosti. V podstatě jsou detektivní příběhy o hledání spravedlnosti. Příběhem je proložena osa, kde na jednom konci leží dobro a na druhém zlo. Vrchol dobra je dán od samotného začátku děje, jelikož dobro představuje vyšetřovatel, který se snaží demaskovat zločince. V příběhu vystupují další postavy, které postupně zaujímají své místo na této pomyslné ose. Jiří Marek ve své knize Plný stůl detektivek popisuje detektivku následujícími slovy: „Má vždy svou primitivní, nicméně kladnou morálku. Spravedlnost v ní vždy vítězí, navíc chytrým lidským zásahem a za osobní patronace čtenářovy“ (Marek, 1967, s. 207).

Hlavní téma tohoto žánru je zločin s tajemstvím a jako specifický znak detektivního příběhu je pátrání po zločinci. Klíčovou roli také hraje logika (příběh musí být promyšlený a dávat smysl), napínavost a záhadnost příběhu, protože právě to je pro čtenáře atraktivní. Vzbuzuje to v něm zvědavost a touhu vyřešit záhadu dříve než detektiv. Aby byla ve čtenáři vzbuzena dychtivost po dalším čtení, tak musí být tato

próza založena na principu narativní mezery. Autor úmyslně zamlčuje informace, jež jsou potřebné k usvědčení zločince, přičemž odhalení pachatele by mělo být pro čtenáře překvapivé a nečekané, i přestože si čtenář po celou dobu příběhu snaží do oné křížovky zasazovat své poznatky a pokouší se najít „tajenku“. *„Nepíše se totiž podle pravidel literatury, nýbrž podle pravidel křížovky: čtenář má svým důvtipem vyplňovat mezery v příběhu, jež autor podle určitých zvyklostí úmyslně rozvádí tak, aby co nejdůmyslněji skryl odhalení pachatele, obvykle až k poslední stránce. Tyto mezery v příběhu, často vyrobené dosti násilně, jsou tedy nutnou zvláštností všech normálních detektivek. Ale autor detektivky dělá mezery do příběhu na úkor literární ceny svého výtvoru“* (Soldan, 1967, s. 5).

Právě toto dodržování pravidel může mnohdy sklouznout k tomu, že kvalita literárního díla je snížena, jelikož celý tento žánr se drží pevně vymezeného postupu. Příběh se musí rozdělit na části a prohodit postup logického myšlení, čímž vzniká řada nepravděpodobností. Proto je nutné při tvorbě dobré detektivky, aby autor pečlivě promýšlel každý detail.

Jedno z pravidel je, že se detektivka vyznačuje uzavřeností příběhu. Tímto se myslí jev, který je použitý u většiny detektivek a znamená to, že příběh je zahájen zločinem, nejčastěji vraždou (hrůzný čin, který ve čtenáři vzbuzuje napětí, dobrodružnost a chuť vypátrat společně s detektivem, kdo je pachatel) a končí vyřešením případu a odhalením či přiznáním pachatele. Detektivky jsou tedy koncipované podle určitých pravidel, jež se formovaly v průběhu mnoha let a vycházejí především z anglosaské tvorby. Tady se ale nabízí prostor pro autora a jeho vynalézavost. Svoji originalitou a propracovaností díla by se měl pokusit podmanit čtenáře. Je tedy nutné přijít s něčím neotřelým, s příběhem, ve kterém nebude v půlce knihy zřejmé, kdo je pachatel. Jelikož není možné se zcela vymanit z pravidel tohoto žánru, tak je jeden z nejdůležitějších kroků vymyslet realistickou a atraktivní vraždu, kterou lze zasadit do skutečného světa. Kromě vraždy je základním pilířem dobrý, originální a čtenářům blízký detektiv. Takového detektiva nazýváme Velkým detektivem a díky těmto literárním postavám, se kvalitativně posunula detektivní próza. *„Spisovatelé jako P. D. Jamesová, nedávno zesnulý Reginald Hill nebo Colin Dexter vytvořili postavy Velkých Detektivů, kteří jsou v rámci tradice náležitě výjimeční a originální, zároveň ale nepřestávají působit jako věrohodné figury. Každý z nich se s elementárním požadavkem konstrukce efektní záhady vyrovnává jinak — Colin Dexter,*

duchovní otec inspektora Morse, vytváří záhady celkem jednoduché, ale komplikuje je tím, že jeho hrdina o nich není schopen jako o jednoduchých uvažovat, a než se dobere řešení, prozkoumává nejroztodivnější slepé uličky. Reginald Hill se orientuje spíše na všednodenní rutinu policejní práce a spoléhá na charisma protikladné dvojice Dalziel a Pascoe. P. D. Jamesová nejvíce ctí tradice a současně jsou pro ni standardní situace detektivek meziválečného zlatého věku velkou výzvou k inovaci a přehodnocení. Zatímco u Christie je dominantní konstrukce zločinu, Jamesová začíná psaní u prostředí a postav, které determinují zločin“ (Sýkora, Host, 2013, roč. XXIX, č. 3, s. 20-23).

1.2 Charakter a znaky detektivního prózy

Zločin, jak již bylo zmíněno, je nejdůležitější aspekt detektivky a autor by měl dobře zvážit, který druh zločinu zvolí, aby čtenáře neodradil například špatně zvoleným tématem, ale ba naopak upoutal a ponoukal ho k další četbě, protože zločin je jeden ze základních rysů detektivky. Pro většinu čtenářů je nejlákavější zápleтка detektivního příběhu vražda, popřípadě více vražd. Se zločinem je úzce spojený motiv tajemství, jelikož pachatele zná pouze autor.

Do detektivek kromě vraždy vstupuje znásilnění, vydírání a loupežné přepadení, které nabývá velkých rozměrů. Méně častým námětem je kupříkladu vykradený byt. Takový námět se v detektivkách vyskytuje jen jako následek po vraždě. Pokud by byl vykradený byt hlavním námětem, tak čtenář ztrácí svoji jistotu a pohodu. Může to v něm vyvolat pocity, že by se mu to, na rozdíl od méně pravděpodobné vraždy, mohlo také stát. Nejchudší obsazení v detektivkách je žhářství, pokud nepočítáme vzplanutí ohně jako zahlazení stop po vraždě. Žhářství je často na odbornosti techniků, a tudíž zde své místo detektiv nenajde.

Zločin může být spáchán hned na začátku příběhu nebo v průběhu děje. Někdy může být na zločin upozorněn samotný detektiv a až poté se teprve uskuteční. Detektiv tuší, že se něco stane, ale neví, komu hrozí nebezpečí. Pokud vražda nastane a zahájí se vyšetřování, hledá detektiv motiv vraždy. Jeden z nejčastějších motivů jsou peníze (loupežná vražda, dědictví, šperky). Dalším častým motivem bývá nevěra, nešťastná láska, msta a nenávisť.

Jako jsou různé motivy, tak jsou také různé způsoby vraždy. Nejčastěji si můžeme přečíst o mrtvole s kulkou v těle či s bodnou ránou po noži. Mezi další

způsoby, kterými bývá oběť obvykle odstraněna, patří otrava jedem, utopení či uškrcení.

Zločin býval většinou řešen logickou dedukcí hlavního vyšetřovatele. Méně často jsou použity moderní postupy, ačkoliv vzhledem k dnešní době to není již pravidlem. Balistická expertíza či zachycení pachatelových otisků a usvědčení pomocí daktyloskopie neměla u Velkých detektivů téměř žádné místo. Některé příběhy sice využívají i moderní techniku ve vyšetřování, přesto základní schéma řešení problému je vystavěno na logickém myšlení vyšetřovatele. A právě detektiv a strážce zločinu jsou hlavní postavy specifické pro tento žánr. Různí se pouze počet postav, jelikož někdy je zločinec stíhán pouze jedním detektivem a někdy celou kriminální stanicí. Taktéž může nastat situace, kdy i pachatelů je více. Podle Hodrové (1989) se v detektivním románu dají rozlišit čtyři typy postav, těmi jsou detektiv, svědek, oběť a vrah. Ačkoliv svědkem by mohla být i materiální stopa, díky níž se detektiv dostane k pachateli. Postava svědka by tím pádem nebyla nutná a model by se tedy zúžil na základní tři postavy.

1.3 Postavy detektivní prózy

Přední místo ve výčtu postav zaujímá detektiv a zločinec. Někteří detektivové mají i svého pomocníka, tzv. watsona, pojmenovaného podle pomocníka Sherlocka Holmese, nejvýznamnějšího Velkého detektiva. Po detektivovi a zločinci padá světlo na podezřelé a taktéž na samotnou oběť.

Zločinec je základní pilíř příběhu, jehož přítomnost je nezbytná. Spáchá zločin a prchá před spravedlností. Specifikem tohoto člověka je, že po celý příběh uniká taktéž čtenáři. Během příběhu zvažujeme několik možností, kdo by mohl být hledaným zločincem. Díky indiciím, které nám autor nabízí, můžeme vylučovat osoby, které se v příběhu objeví. Na konci jsou někdy zrekapitulovány všechny zjištěné skutečnosti a následně dojde k odhalení viníka. Po usvědčení příběh většinou končí a nejsou řečeny podrobnosti o trestu. Někdy může detektivka končit sebevraždou zločince.

Opozitum zločince ztvárňuje detektiv. Ať je to soukromý detektiv, policejní detektiv, celý detektivní štáb či detektiv amatér (obyčejná osoba bez úřední pravomoci vyšetřovat). Tito všichni se zaslouhují o to, že se posouvá celý děj příběhu. Detektiv objasňuje, proč se trestný čin stal a za jakých okolností se udál. Povětšinou je členem bezpečnostního sboru a nese název hodnosti dle země, například inspektor, komisař,

šerif, kapitán, konstábl a další. Přestože má tento vyšetřovatel kolem sebe mnohdy policejní štáb, tak často jedná jako soukromý detektiv. Typologii detektiva bychom mohli rozdělit na: detektiv vědec, detektiv realista a detektiv intuitivní. Detektiv vědec je typický tím, že má dobře vyvinuté logické uvažování. Realistický detektiv má snahu co nejvěrněji vystihnout policejní vyšetřovací metody. Intuitivní typ se chová podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Intuitivní detektiv nehledá materiální stopy, nýbrž osoby, které jsou se zločinem jakkoli spojené. Častokrát se stává, že tento detektiv dokonce není ani z oboru, nicméně se snaží vyšetřit zločin sám, a dokonce dříve než opravdový detektiv. Nutno dodat, že tato typologie není nikdy zcela přesná, protože jedna osoba může v sobě kombinovat více rysů.

Výše popisované postavy (zločinec a detektiv) jsou zasazeny do prostředí, které autor důvěrně zná. Prostor pak může autenticky popsat. Příběhu to dodá na kvalitě, čtenář se dokáže přenést do prostředí, které autor vyobrazil a celý děj se pro něj stává více živý a reálný. Autorův výběr konkrétního místa, respektive státu, kde se loupež či jiný přestupek stane, je také limitován reálnými možnostmi státu. Ty by měl autor dodržet, poněvadž každá země dává prostor jiným zločinům. Vraždit, loupit, vydírat, znásilňovat lze všude, ale například krádež sbírky v muzeu Louver, lze provést pouze v Paříži.

Zpracováním zločinu, vykreslením postav a prostředí působí detektivka na čtenáře a zanechává v něm stopy. „*Umělecké dílo působí na společnost tak, že ve vědomí masy konzumentů zanechává jisté stálé stopy, dispozice, a tak postupně i s jinými formami společenského vědomí – přetváří psychiku konzumentů, ovlivňuje jejich názorový svět, rozvíjí jejich citové reakce, upevňuje a relativizuje už dané názory*“ (Cigánek, 1962, s. 217-218). Dle působení je možno detektivku rozdělit do tří forem – nejnížší, vyšší, nejvyšší. Nejnížší forma v člověku nezanechává žádné psychické stopy, vyvolává pouze fyziologické reakce (husí kůže, pláč, pocit hnusu, strach, vzrušení). Tato forma je nejprimitivnější a lze do ní zařadit braková četba, a to detektivní padělek a thriller. Další forma je nazvána vyšší. Zasahuje psychiku člověka tím způsobem, že ji zasáhne rychle v průběhu čtení, ale nezanechává v člověku dlouhodobější trvalé stopy. Takové dílo působí na citovou část psychiky, nikoliv na psychiku celou. Vyšší formou mohou působit na konzumenta hodnotné detektivky. Poslední forma je považována za nejceněnější formu a je nazývána nejvyšší. Takové umělecké dílo působí pomalu. Nejdříve jsou emoce téměř neznatelné, ale zanechávají

na psychice hlubokou a trvalou stopu. „Člověk je uměleckým dílem zasažen totálně, tzn., že reaguje nejen citově, ale i fantazijně, intelektuálně, celou svou zkušeností a k dílu se zpravidla vrací“ (Cigánek, 1962, s. 221–222). Za takové dílo můžeme považovat detektivní prózu, ve které dochází ke čtenářovu splynutí s postavou, k objevování tajemství. K takové knize se znovu vracíme a znovu si ji pročítáme, a přesto v nás zanechá další stopu či otázku, která nás v předešlém čtení nenapadla.

2 Velký detektiv v dějinách literatury

Velký detektiv je výraznou postavou, která nás provází více prózami a odlišuje se svými charakteristickými vlastnostmi od ostatních detektivů a postav. Často máme Velkého detektiva spojeného s proprietou, která je pro něj typická. Zároveň se diferencuje od ostatních detektivů pátrací metodou. Někteří upřednostňují rozumovou analýzu a mají bohatou interdisciplinární vědeckou zásobu. Jiní věří své intuici a jsou velice empatičtí.

První detektivové se začali objevovat jako vedlejší postavy s určitou důležitostí u francouzských autorů, jako byl Honoré de Balzac a Victor Hugo. Postavy detektivů postupem času nabývaly na síle. Policista Corentin, jenž byl stvořen Balzacement, byl zasazen do románů Šuani a Temná událost. Hugův inspektor Javert vystupuje v románu Bídníci, kde Javert pronásleduje v minulosti trestaného Valjeana. Balzac a Hugo taktéž vykreslovali postavy jako profesionální zločince. Ti byli dále formováni společností. Konkrétním vykreslením postav tohoto typu dokázali vytvořit jakousi tradici, kterou zjednodušuje a přebírá detektivka. Balzac jako prototyp zločineckých postav vytvořil v díle Otec Goriot úředníka, obchodníka a zločince Vautrina. Hugo v románu Dělníci moře kapitána Clubina, který žil dvojí život – mravného občana a zločince, přičemž mravní chování ho týrá. *„Proto zobrazování zločinců u Balzaca, Huga, Dickense i jinde je vlastně prototypem, který pak ovlivňuje romantickou literaturu, a tedy také její zvlášť rozšířený žánr – detektivku“* (Cigánek, 1962, s. 60).

V devatenáctém století se poprvé objevil v knize Vraždy v ulici Morgue detektiv C. Auguste Dupin. Tímto detektivem byla započata tradice Velkého detektiva. C. August Dupin je osoba, která zaujímá své postavení ve třech pařížských detektivních novelách, jimiž byly Vraždy v ulici Morgue, Záhada Marie Rogêtové, a Odcizený dopis. C. August Dupin byl výstředním detektivem. Tato jakási excentričnost se stala jednou ze základních vlastností Velkého detektiva. *„Docela bez zábran jsem se poddával jeho bláznivým výstřednostem. Při prvním zásvitu jitra jsme pozavírali bytelné okenice našeho prastarého domu a zažehli dvě štíhlé, voňavé svíce, které vydávaly jen sporé a ponuré světlo. V jejich paprscích jsme se pak celou duší hroužili do snů – četli jsme, psali, rozmlouvali, dokud nám hodiny neohlásily příchod skutečné temnoty. Potom jsme jako dva blíženci vyráželi do ulic...“* (Poe, 1964, str. 11). Autorem této literární osoby je Edgar Allan Poe, jenž se stal vzorem detektivní tradici.

Kromě hororů, detektivních a dobrodružných povídek napsal jedny z prvních povídek science fiction, jako například *Senzace s balónem* a *Na slovíčko s mumii*. Pro vývoj detektivky je důležitý fakt, že Poe stvořil vzor detektiva, který se promítal v různých variantách více než století. „*Po vzoru Edgara Allana Poea ustavil také ve francouzské literatuře detektivní žánr jako varianta povídky s tajemstvím, jež je třeba uspokojivě vyřešit. Tematickým zaměřením na současnost, koncepcí postav a snahou o pravděpodobnost děje, který je situován do historicky definovatelných časoprostorových souřadnic, je možné detektivní román (povídku) obecně zařadit do realistického románu, kam bude patřit i v následujícím 20. století. Na rozdíl od kriminálního románu, v němž dominuje sociálně-psychologická tematika s motivem zločinu, v detektivním románu je středem pozornosti pátrání a hledání pachatele.*“ (Šrámek, 2012, s. 283).

Z Poeovi dílny se stal Dupin významnou postavou a prototypem detektiva. Poe tímto počinem povýšil literaturu s tajemstvím do vyšších pater. V jeho dílech je napětí, celý děj doprovází neočekávané zvraty a situace, a to vše podtrhává výbornou vypravěčskou formou. Skutečnost, že se postava Dupina stala vzorem pro mnohé autory je patrná u jednoho z nejúspěšnějších hrdinů, a to u Velkého detektiva Sherlocka Holmese „narozeného“ v roce 1886. Sherlock Holmes je svým tvůrcem Ignatiusem Conanem Doylem vybaven výtečnou schopností dedukce a taktéž brilantním logickým uvažováním a vědeckými znalostmi. „*Pro můj vkus je Holmes založen příliš vědecky – skoro bych řekl, že v tom člověku pro samou lásku k vědě není dost citu a ohleduplnosti. Je schopen podat svému nejlepšímu příteli nejnovější rostlinný alkaloid, ne že zlé vůle, rozumíš, ale prostě proto, aby se přesvědčil, jak bude alkaloid účinkovat*“ (Doyle 2007, str. 5-6). Typické rekvizity Sherlocka jsou dýmka a housle. Díky zajímavosti postavy Sherlocka Holmese, jeho logice a dedukci, nemusel Arthur Conan Doyle využívat vraždu jako zápletku detektivky, nýbrž postavil celý příběh na postavě Sherlocka. Děj byl ozvláštněn tím, že Sherlock měl svého přítele a rádce Dr. Watsona. Z tohoto vlastního jména se stal termín a v nynější době se slovem *watson* označuje pomocník detektiva. „*[...] průvodce, osobnost poněkud pasivní a oddanou, jež mu někdy pomáhá a častěji mu slouží za posluchače, obveseluje ho svou detektivní neschopností [...] Mimoto je nutně třeba někoho, kdo by pozoroval detektiva při práci a divil se jeho prozatím nesrozumitelným plánům a krokům*“ (Čapek, 1971, s. 149). Dr. Watson se v knihách se Sherlockem Holmesem zapsal jako jeho pravá ruka, která do příběhu přináší i informace o samotném Sherlocku Holmesovi.

„Časem podnikal dlouhé procházky do nejchudších částí města. Když dostal záchvat pracovitosti, byl neuvěřitelně pilný, někdy však nastala reakce a pak celé dny ležel v obývacím pokoji na pohovce“ (Doyle 2007, s. 32). Takto promlouvá Dr. Watson ve svých zápiscích o Sherlocku Holmesovi, jenž se stal nejúspěšnější postavou Arthura Conana Doylea a taktéž nepostradatelnou osobou v literárním detektivním světě.

Je důležité také dodat, že s Velkými detektivy je také často spojeno konkrétní místo. Dupin má své působiště v Paříži a Sherlock Holmes je neodmyslitelně spojen s ulicí Baker street v Londýně. Přestože jsou Dupin a Sherlock Holmes bez pochyb Velkými detektivy, chyběla jim jistá dávka lidskosti. S tou přichází v roce 1920 detektiv, jemuž byl přisouzen belgický původ, Hercule Poirot. Poirot v překladu znamená *hruštička*, což odpovídá jeho vnější charakteristice – menší postava, hlava vejčitého tvaru. Při vyslovení tohoto jména se jistě všem vybaví detektiv se svým typickým černým knírkem. Hercule Poirot byl stvořen královnou detektivek Agathou Christie. Poirot je výstřední osoba starající se o svůj dokonale upravený zevnějšek. Bez lakýrek, padnouceho obleku, klobouku a vycházkové hole by snad ani nikam do společnosti nevyšel. Dokonalá není jen jeho upravenost, nýbrž i jeho chování k ostatním lidem. Oplývá rozumem, o který vše opírá. Jeho lidská hodnota je ve schopnosti naslouchat a hledat na každém něco dobrého. Z dílny Agathy Christie vyšla v roce 1930 také Jane Marplová. Její existence sehrála taktéž důležitou roli v detektivní literatuře. Jane Marplová je bystrá a vnímající žena spjata s městečkem King's Abbot. *„Je starou dámou dosti podobnou některým kamarádkám mé babičky v Ealingu – onomu typu starých dam, s níž jsem se setkávala v dívčích letech za svých mnohých pobytů na venkově“* (Hartová 2002, s. 33). Marplová je, podobně jako Hercule, dobře vychovanou a skromnou ženou. Skromnost je to, co ji odlišuje od Poirota. Postačí jí nechápavé výrazy detektivů, jejichž pochod myšlenek byl mnohem pomalejší než těch Janiných. Její typickou zálibou jsou pletací jehlice, ke kterým vždy po vyřešení případu usedá.

Po Jane Marplové se stal dalším významným amatérským vyšetřovatelem římskokatolický kněz Otec Brown, který byl inspirovaný Johnem O' Connorem. John byl skutečnou postavou a přítelem spisovatele Gilberta K. Chestertona. John O' Connor byl Chestertonovi oporou a duchovním průvodcem. John byl obdařen znalostí lidí a byl schopen odhalovat jejich skryté smýšlení. Chesterton využil detektivní prózu na to, aby zkoumal lidskou společnost, odhaloval lidskou povahu. Zaměřoval se více na charaktery postav a snažil se mít ke světu pozitivní postoj. *„Chesterton je především*

básníkem lidské existence i její podivuhodné každodennosti. Dobro, krása, pravda a také všechny ctnosti, včetně humoru, jsou pro něho extatickým vytržením a velkým dobrodružstvím každého života a je jenom na člověku, aby si život hloupě nekazil, jinak ho bude mít opravdu obyčejný v tom nudném a otravném slova smyslu. Teprve když pochopíme život jako dar, svět jako zázrak, ráno jako počátek dobrodružné cesty, smysl života jako dobrého zápasu, druhého člověka jako radostné setkání a příležitost, stávají se obyčejné věci neobyčejnými“ (Tomský 2007, str. 11).

Chesterton byl přesvědčen, že život by měl být naplněný vděčností a pokorou. V těchto odstínech byl vykreslován i otec Brown, který je odlišný od ostatních hrdinů tehdejší doby. Otec Brown nebyl na pohled nikterak zajímavá postava, na rozdíl od Hercula Poirota nedbal na svůj zevnějšek. Což dotvrzuje i jeho typická rekvizita – starý deštník. *„Malý kněz byl ztělesněním východoanglické všednosti; obličej měl kulatý a fádňi jako norfolkský knedlík, oči prázdné jako Severní moře. Měl velký ošuntělý deštník, který mu neustále padal na zem“* (Tomský 2010, str. 6-7). Není u něj přikládána důležitost na zevnějšek, ten byl bezvýznamný. Důležité je to, že amatérský detektiv a zároveň kněz otec Brown byl opravdu všem otcem. Naslouchal, radil, snažil se pochopit a stavěl závěry na svém zdravém rozumu. *„Proboha, lidé, nehádejte se o slova!“ – Ale oč jiného bychom se měli hádat, než o slova, máme-li se hádat?“* (Hrdlička 2004, str. 6). Proto je Brown často stavěn do opozice se Sherlockem Holmesem. Sherlock na místě činu užívá logiku, kdežto Brown se snaží vcítit do pachatele a přemýšlí nad tím, co by udělal on sám. Tato postava ztvárňuje vnímavého, lidského a chápavého detektiva, který se stal nejslavnější postavou spisovatele Gilberta K. Chestertona.

Ke konci třicátých let se na detektivní literární scéně objevil další z významných Velkých detektivů – detektiv Philip Marlowe. Marlowe je veřejnosti známý svou negativní stránkou osobnosti, sklony k alkoholismu, kouření cigaret a flegmatickým postojem k věci. Phil byl stvořen z iniciativy Raymonda Chandlera. Usiloval o osobitý styl, a tak vytvořil svého soukromého detektiva Phila Marlowa v němž zrcadlil vlastní charakter. *„Mám rád pěkně narovnané láhve v regále za pultem, nádherně nablýskané sklenice a pocit čekání. Rád se dívám, jak barman míchá první koktejl, jak ho postaví na čistounký tácek a přiloží složený ubrousek. Rád svůj drink pomalu vychutnávám. První tichý doušek večera v tichém baru, to je slast. Alkohol je jako láska. První polibek je okouzlení, druhý důvěrnost, třetí běžný postup. Pak už jen zbývá partnerku svléknout“* (Chandler 2013, s. 23). Marlowe je muž, který je unuděný životem a nic od

něj nečeká. Důležité je, že v sobě nese také šlechtnost a čest. Ačkoliv je čest a smysl pro spravedlnost maskována alkoholem, je pro Marlowa velmi důležitá.

Tyto postavy významně ovlivnily vývoj detektivní prózy a byly inspirací dalším autorům. Důležitým autorem je Edgar Allan Poe, který odstartoval tvorbu hodnotné detektivky s Velkým detektivem.

Každý Velký detektiv má své charakteristické rysy, které ho dělají Velkým detektivem. Vyšetřovatelé vynikají něčím, co je pro ně specifické. Tím je myšleno vystupování, metoda vyšetřování i jejich interní svět a psychologické posunky. Neodmyslitelně také k této osobě patří charakteristická rekvizita, se kterou si ho ihned každý čtenář spojí (dýmka, klobouk, jehlice, housle).

Kromě odlišujících znaků mají i mnoho společného – smysl pro spravedlnost, přemýšlivost, odvahu, empatii, zvědavost, trpělivost, odhodlanost. Často jsou sympatičtí, chytří a vševědoucí, zkrátka Velcí detektivové.

3 Georges Simenon

Celým jménem Georges Joseph Christian Simenon, spisovatel belgického původu. Tvůrce detektivních a psychologických románů a zároveň tvůrce komisaře Maigreta.

G. Simenon se narodil 13. února 1903 v Lutychu a zemřel 4. září 1989 v Lausanne. Narodil se do úřednické rodiny, jeho tatínek byl zaměstnancem pojišťovny. Maminka pracovala jako prodavačka v obchodním domě.

Malý Simenon vyrůstal v chudé čtvrti prostých lidí, řemeslníků, kramářů, drobných úředníků. „...*uprostřed prostých lidí a lidiček, ke kterým se v celé své tvorbě znovu a znovu vrací a dává jim oživovat na stránkách svých knih. I když často v převleku za jejich pařížské protějšky*“ (Friedlová, 1965, s. 180).

Když měl Simenon šestnáct let, tak utrpěl velkou ztrátu, jelikož mu zemřel tatínek. Od té doby se musel finančně zajistit sám a kvůli finančním nedostatkům nedokončil střední školu. Nejdříve se snažil studovat a přivydělávat si nejdříve v cukrářství a poté v knihkupectví, ale ani jedna práce mu nesvědčila. V cukrárně nerad pracoval a v knihkupectví nepřišel na chuť Simenonovi jeho šéf, zároveň skončil i se středoškolskou docházkou.

Ve svém rodném městě se začal stýkat s lidmi, kteří se zajímali o filosofii, básnictví či malířství a chtěli se mu více věnovat. Díky tomu, že jeho známí, se kterými udržoval vztahy, měli velké ambice, tak i on sám byl jimi hnán kupředu a snažil se prorazit. To se mu podařilo a začínal jako reportér místních novin Gazette de Liège, kde nejdříve otiskuje drobné zprávy a fejetony, časem i kratší povídky.

Simenon ve své tvorbě navazuje na klasiky ruské literatury, s nimiž se jako malý setkal, protože jeho matka od roku 1907 začala pronajímat pokoje ruským studentům. Ti si s sebou přivezli knihy od ruských autorů jako Nikolaje Vasiljeviče Gogola, Fjodora Michajloviče Dostojevského, Antona Pavloviče Čechova. Georges si knihy četával a oblíbil si zejména Gogola.

V devatenácti letech se Simenon odstěhoval do Paříže, jelikož se chtěl prosadit v literatuře. A právě v Paříži zahájil svoji literární kariéru. Než se mu to podařilo, tak se živil jako sekretář a konceptní úředník a při práci psal. „*Pod vlivem spisovatelky Collete nejvíc do ženských časopisů. Do svých třiceti let otiskl několik set povídek a novel a bez mála sto osmdesát románů vesměs nevalné literární úrovně*“ (Simenon,

1965, s. 180). Právě seznámení s Collete mělo pro Simenona velký význam, poněvadž dávala Simenonovi cenné rady.

V roce 1923 se Simenon oženil s Réginou Renchonovou přezdívanou Tigy, původem také z Belgie. O dva roky později se potkává Simenon s tanečnicí ze Saint Louis Josephinu Bakerovou, se kterou navázal dlouholetý vztah. To, že měl manželku, ale i hezký vztah s Josephinou ho v konečném důsledku nedělalo šťastným. Jako útěk ze životní šedi zvolil cestování po světě. Nejprve cestoval na lodi přes Belgii a Holandsko dál na sever. Při této plavbě se údajně zrodila postava Maigreta. Následující roky v rámci svých cest navštívil Afriku, východní Evropu, Středomoří, Spojené státy, střední Ameriku a Polynésii. Z těchto zážitků čerpal inspiraci a náměty do svých reportáží a románů.

Poněvadž byl Simenon od začátku své tvorby velice plodný autor, mohl si dovolit žít následující roky bohémským životem, užíval si dostatku peněz a žen. Přes to všechno setrvali s Réginou v manželství a v roce 1939 se jim narodil syn Marc. V roce 1939 propukla válka, Simenon se stáhnul z uměleckých sfér a snažil se žít rodinný život. Po válce se Simenonova rodina přestěhovala do Ameriky. Zde Simenon žil citově bouřlivý život, jehož výsledkem byly další tři děti. Po narození posledního dítěte se Simenon vrací do Evropy, do sídla v Epalinges ve Švýcarsku.

Po osamostatnění dětí a odchodu se Simenon v roce 1972 odstěhoval do bytu v Lausanne.

Georges Simenon umírá v Lausanne, které leží u Ženevského jezera, 4. září 1989. Napsal za svůj život více než dvě stě románů a sto padesát povídek. Dle uveřejněných statistik UNESCO v 70. letech 20. století měl několik milionů čtenářů. Zároveň byl v těchto letech nejčtenější žijící autor píšící francouzsky (Friedlová, 1965).

3.1 Tvorba

Georges Simenon je považovaný společně s Mauricem Grevissem za nejznámějšího belgického spisovatele 20. století. Simenon byl schopen za den napsat až osmnáct stran příběhu a ke stvoření románu potřeboval pouhých devět dní. Své rukopisy odkázal Univerzitě v Lutychu. Sbírka čítá dohromady čtyři sta třicet jedna kusů rukopisných památek.

Simenon psal povídky, psychologické romány, autobiografické romány, reportáže a také napsal tisíce novinových článků. Za svého života použil 17 pseudonymů. Jeho knihy byly přeloženy do 55 různých jazyků a počet prodaných knih je 500 milionů kusů.

Nejprve se věnoval psaní humoristických, dobrodružných a sentimentálních povídek, které nevydával pod svým jménem nýbrž pod pseudonymy jako Georges Sim, Jean du Perry, Christian Brülls, Luc Dorzan, Kim. Svým jménem se podepisuje až od roku 1929. Tvorba humoristická a dobrodružná ho neuspokojovala, a proto se roce 1929 poprvé objevila postava Maigreta v knize *Pietr-le-Letton*. V jiném zdroji je uvedeno, že postava byla představena až v roce 1931. „*Chtěl mít stálou, ústřední postavu, která by mu byla osobně blízká a kolem níž by se příběhy rozvíjely a pokračovaly. Tak se zrodil v roce 1931 komisař Maigret*“ (Friedlová, 1977).

Simenonovi se podařilo vytvořit postavu, která zaujala, a se kterou se snažil o povýšení detektivní literatury. „*Nejznámější postava jeho více než 170 povídek, hluboce lidský komisař Maigret, neodlučně spjatý s francouzskou metropolí a její jedinečnou osobitou atmosférou, neusiluje jenom o odhalení viníka, ale snaží se vždy i pochopit motivy jeho činu. Přestože je detektivní žánr všeobecně považován za tvůrce opravdové literatury, i když svou ambici napsat beletristické dílo nakonec neuskutečnil*“ (Šrámek, 1997, s. 316).

Kromě detektivních románů a povídek, humoristických povídek, reportáží a novinových článků je Simenon autor i psychologických románů, na které byl on sám pyšný a pociťoval, že detektivky zastínily kvalitu těchto románů.

U psychologických románů se autor zaměřoval především na narativní strukturu odlišující se od předchozí tvorby a kladl důraz na myšlenkové procesy hlavních hrdinů. Pomocí psychologických románů se snažil poznat podstatu člověka. Dějovou zápletku nikterak nekomplikoval, hlavním cílem bylo vystižení podstaty hlavního hrdiny a jeho citového vývoje. Romány vycházejí především z rodinného zázemí samotného autora. Jeho matka Hanriette Brüll byla spíše pragmatická, snažila se pouze o to, aby byla zajištěná rodina, ale lásku Georgesovi neposkytla. Otec, Désiré Simenon, mu mateřskou lásku vynahrazoval. Tyto prohozené rodičovské role se často vyskytovaly v jeho románech.

V psychologických románech ale také zprostředkovává čtenáři pochopení lidské bytosti. Toto porozumění zprostředkovával skrze člověka, kterého vyňal z jeho

komfortní zóny a postavil ho před problémy, které je nutno řešit, či se vzbouřit. Ovšem pokud u Simenonových postav došlo ke vzpouře, tak většinou nebyla dokončena, protože jim postačilo vědomí, že vždy mají možnost uniknout z nevyhovujících podmínek.

3.1.1 Detektivní romány a povídky

Simenon se do podvědomí čtenářské obce zapsal jako autor detektivních příběhů a jako tvůrce komisaře Maigreta. Detektivní a kriminální tematika v Simenonových dílech ovšem nebyla započata stvořením Maigreta. Georges Simenon nejdříve psal pod pseudonymy do časopisů. Jedním z nich byl týdeník *Détective*, kde publikoval svůj soubor povídek *Les Treize mystères*¹. *Les Treize mystères* a sbírku povídek *Les Treize énigmes*² vydalo nakladatelství Fayard v roce 1932 knižně. Další sbírka vytvořena Simenonem nese název *Les sept minutes*³ a obsahuje tři povídky. Se sbírkou *Les Treize énigmes* má společného detektiva G. 7, který by se dal nazvat jako předchůdce Maigreta. Detektiv G. 7 nebyl jediný předobraz komisaře Maigreta. V povídkách vycházejících v časopisech se objevuje soudce Froget. Povídky s Frogetem byly vydány o rok později v knižní podobě a nesou název *Les Treize coupables*⁴.

Kromě již zmíněných titulů se k významným dílům s detektivní tematikou a absencí postavy Maigreta řadí *Les dossiers de l'Agence O.* a *Les Petits Cochons sans queue*.

První kniha maigretovského cyklu vyšla v roce 1931 a poslední v roce 1972. Zprvu Simenon dával knihám názvy podle hlavní postavy. Od roku 1947 začal užívat jméno komisaře Maigreta v titulku. Potřeboval čtenářům ulehčit cestu k Maigretovi, neboť taktéž vydával již zmiňované psychologické romány.

Zajímavé je, že české překlady knih obsahují v titulku jméno komisaře Maigreta, přestože v originálu užito není. Příkladem může být kniha z roku 1980, vycházející pod původním názvem *Chez les Flamands*, jež byla vydávána v Československu pod názvem *Komisař Maigret ve Frandrech*.

¹Třináct záhad

² Třináct hádanek

³ Sedm minut

⁴ Třináct vinných

Maigretovský cyklus již nepublikoval Simenon pod pseudonymem, nýbrž pod vlastním jménem, protože byl přesvědčen, že se kvalitativně posunul a věřil, že cyklus bude mít úspěch.

„Maigretovky“ nejdříve publikoval od roku 1931 do 1934 u vydavatelství Fayard, zde vydal prvních 19 knih s komisařem Maigretem. V dalším období od roku 1942 do 1944 vydal 3 romány u nakladatelství Gallimard. Poslední období je spojeno s nakladatelstvím Presses de la Cité. Spolupráce s tímto nakladatelstvím byla nejdelší, trvala od roku 1947 do roku 1972.

Co se týče vydávání Československu, tak se první překlady objevily v meziválečné době. Ale během čtyřicátých a padesátých let nevycházely detektivky z důvodů ideologických. „*Po osmačtyřicátém se však detektivka stává téměř synonymem pojmu komerční literatura a čímsi jako svědectvím úpadkovosti buržoazní kultury*“ (Galík, 1994, s. 50). Detektivní žánr byl odsouván na periferii literatury, jelikož veškerá umělecká tvorba nevychovávala socialistického člověka se režimu nehodila. „*Podle přísných norem socialistického realismu byly zločiny z vášně a z touhy po zbohatnutí považovány za zbytky buržoazní morálky a v nakladatelských plánech byly odsouvány do pozadí*“ (Trenský, 1995, s. 140).

V šedesátých letech se stala výraznou osobností ve vydávání „maigretovek“ Jarmila Fialová, která díky svým konexím navázala kontakt přímo se samotným Simenonem a zajistila vydávání autorských práv pro Československou socialistickou republiku.

V sedmdesátých letech vydávání pokračuje, ačkoliv se stále častěji uplatňuje pokrývačství. „*Pokrývat*“ znamenalo *půjčovat své jméno někomu, kdo svoji práci nesměl podepsat, protože byl zapsán do seznamu lidí politicky zavržených a názorově nepoddajných a pro veřejný život nežádoucích. Občan takto oceňovaný se zpravidla nemohl skrýt za vymyšlený pseudonym a musel předstírat, že se svou publikovanou prací nemá nic společného*“ (Rachůnková, Přidal, 1992, s. 5). Práci řady překladatelů pokrývaly jména jiných osob. Byla to jediná možnost, jak se dále věnovat překladatelské práci, jelikož někteří autoři se objevovali z politických důvodů na černé listině. Pokrývačství je zmíněno, neboť se týká i několika „maigretovek“. Tři příběhy Maigret et la jeune morte, Maigret et les témoins récalcitrants a Le voleur de Maigret vyšly u nás pod názvem Třikrát Maigret a neochotní svědkové. Autorka tohoto překladu je Věra Šťovíčková-Heroldová používající několik pokrývačských jmen. Pro

překlad těchto příběhů použila jméno Gréta Mašková. Pod pokrývačským jménem Gréta Mašková přeložila i knihu Pět belgických novel.

Při tvorbě románů měl Simenon svůj specifický postup a metody. Nejprve se musel ujistit, že je on i jeho rodina v dobré zdravotní kondici, poněvadž si nepřál, aby během psaní byl jakýmkoliv způsobem vyrušen. „*Si, par exemple, je suis malade, pendant quarante-huit heures, je dois détruire les chapitres déjà composés. Et je ne reviens jamais sur ce roman*“⁵ (Simenon 1989, s. 80). Simenon v těchto slovech odhaluje velmi zajímavou metodu, která spočívá na principu, že díla psal jedním tahem pera, jelikož se k nim po delší přestávce nerad vracel.

Dalším zajímavým postupem při jeho práci je obálková metoda. Než začal psát, nachystal si sadu žlutých obálek, kam si nejdříve sepsal charakteristiky jednotlivých postav. Každá postava měla svoji žlutou obálku.

Jako jistou metodu můžeme nazvat i jeho styl psaní. Jak již bylo zmiňováno, tak Simenon byl ovlivněn spisovatelkou jménem Sidonie-Gabrielle Colette, která mu doporučila, aby svůj styl zjednodušil a zbavil se všech redundancí. Jeho styl větné stavby je tedy minimalizován, věty jsou jednoduché bez složitých struktur. Zaměřuje se na rytmus vyprávění a na atmosféru příběhu. Atmosféru dokázal dotvořit pomocí prostorů a míst, které v příbězích popisuje. Popisovaná místa potřeboval Simenon dokonale znát, aby je mohl přesně popsat, proto se příběhy odehrávají nejčastěji v Paříži, kancelář Maigreta se nachází u řeky Seiny, a ve švýcarském Lausanne. Při líčení si velice pečlivě rozmýšlel rozvržení pokojů, kreslil si rozmístění nábytku i směr otevírání dveří. Tato práce se odrážela ve skutečnosti, že vytvořil atmosféru jeho románů, která zajistila, že si čtenář připadal jako přímý účastník děje. „*Ulice byla mokrá, dláždění se leklo. Ve všech koutech v každickém stínu, ve slepých uličkách, ve všech těch temných chodbách cítil, jak se to tu hemží lidmi, kteří tu žijí nedůstojným životem. Podél zdi se plížily stíny. V krámcích tu prodávali zboží, jehož jméno Francouzi ani neznali. A celých sto kroků odtud byla ulice Rivoli, živá ulice Svatoantonínská, obě široké, osvětlené, s tramvajemi a zářícími výklady, s městskými strážníky...*“ (Maigret v akci, 1972, s. 13).

⁵ Pokud například onemocním po dobu čtyřiceti osmi hodin, musím zničit již napsané kapitoly. A nikdy se k nim nevrátím.

Ve svých maigretovských detektivkách podává čtenáři příběh prostřednictvím vypravěče. Mezi svědectví vypravěče bývají vloženy monology Maigreta a dialogy postav. Střídá se tedy er-forma (promluvy vypravěče) a přímá řeč (promluvy postav). V příbězích se objevují i pasáže, kde se vyskytuje polopřímá řeč a není zcela jednoznačné, zda se jedná o promluvu vypravěče, nebo jde o monolog komisaře Maigreta.

Vypravěč má za úkol čtenáře zmást, aby nedokázal příliš brzo identifikovat pachatele. Proto vypravěč podsouvá recipientovi falešné stopy, tzv. paralepse. Tyto paralepse mystifikují čtenáře, jelikož spočívá jejich účinek v tom, že vypravěč prohlásí, že nějaká stopa není důležitá, nebo že není nutno o něčem konkrétním mluvit, či není žádoucí se na něco více zaměřit a tím spustí opačný účinek. Čtenář se začne o určitou nepodstatnou stopu zajímat. Kromě falešných stop podává také indicie, které mají čtenáře dovést k pachateli. Mnohokrát sám vypravěč upozorní, že padla zásadní informace, která posune případ vyšetřování kupředu. Jak falešné, tak správné stopy jsou na konci příběhu rozlišeny a čtenáři by měl celý příběh do sebe zapadnout.

Ke čtení Simenonových detektivek není zapotřebí geniálního inteligenčního kvocientu, jelikož v nich nikdy nenalezneme složité zápletky. Přestože důmyslnost zápletek postrádáme, tak Simenon výtečně vykreslil postavy, čímž dokázal nadchnout a zaujmout čtenáře. Simenon se nedokázal zcela odpoutat od své psychologické tvorby, a proto i u maigretovské série dotvářel psychologické stránky postav. Propracovanost postav posiloval tím, že se některé postavy v románech opakovaly. A tak jako Simenon chtěl nakouknout do jádra lidské bytosti, tak stejně popsal chování Maigreta, který nikdy nehleděl pouze na slupku člověka, ale taktéž se chtěl dostat do nitra osoby, čímž v několika případech dospěl k pochopení zločinců.

Georges Simenon se díky „maigretovkám“ stal ve Francii celebritou. Nutno ale podotknout, že kromě úspěchu mezi čtenáři měl i řadu odpůrců, především literárních kritiků jako Jean Giono či Paul Nizan. Často slýchal o jednoduchosti jeho psaní, což ho těšilo, byl to totiž jeho záměr. Jak napsal Henry Miller, tak jeho jednoduše psaná díla byla psána tímto stylem cíleně. *„Une brève remargue au sujet de son œuvre, car ce n'est pas mon propos d'en essayer ici l'évaluation... Est-il facile d'écrire comme Simenon? (Des gens semblent enclins à le penser, parce qu'il est si passionnant à lire.) Je dirais que c'est en vérité fort difficile d'écrire dans ce style simple, naturel, condensé. Simenon lui-même le confesse. Un écrivain, mieux que tous, comprend l'effort*

*derrière cette »simplicité«.*⁶ (Fallois 2003, s. 12). Právě Henry Miller byl Simenonův zastánce podobně jako André Gide nebo Denis Tillianic, francouzský spisovatel, který o Simenonovi napsal věty, kde považuje Simenona za největšího západního spisovatele 20. století. „*Simenon est le plus grand écrivain occidental du XXe siècle. Peut-être même est-il le dernier ; en tout cas, il paracheve un cycle inauguré par Montaigne, l'histoire d'une littérature centrée sur l'exploration des arcanes de l'individu. L'anti-héros simenonien condense les fatalités qui enténébrent le destin de l'homme moderne*“⁷ (Tillinac 2003).

3.1.1.2 Role žen v Simenonově tvorbě

Důležitým článkem v Simenonově cestě za poznáním podstaty člověka byla žena. Právě ženy jsou část Simenonova života, kterou on sám zřejmě vnímal více pohledy. Jsou v Simenonových dílech vykresleny jako autoritativní ženy neschopné dát najevo lásku. Autor často řeší konfrontaci mezi mužem a ženou. Pokud Simenon muže postavil do situace, kdy se měl vzepřít, tak často používal vzpouru proti tyranizující rodině, či přímo ženy. „*Norma Davidsonová začínala přímo ječet. Její manžel se nedal zahanbit a křičel stejně hlasitě jako ona. Nevím, co jí mohl tak vyčítat... A pak se to stalo... Ve chvíli, kdy jsem to nejméně očekával, k ní přistoupil a dal jí pořádnou... pořádný políček na tvář. Pěkně to mlasklo. Úplně zkoprněla, Rychle se však vzpamatovala a také se na něj vrhla.*“ „*Prostě se poprali jako koně.*“ „*Nikdy jsem neviděl, že by na sebe koně takhle útočili... Musel jsem vypadat v tom koutě jako idiot. Ona ho neuhodila, ale poškrábala ho na obličejí a kopl ho tak, že až poskočil*“ (Simenon, Květinářka z Deauville, 1993, s. 18-19). Tato ukázka je z detektivního příběhu Květinářka z Deauville, vystihuje situaci, kdy má muž odhodlání se vzepřít, ačkoliv nešťastným způsobem, a uhodí ženu. Ta se ale postaví svému muži a jakoby nabitá energií z manželské hádky pokračuje v boji a válku nakonec vyhraje.

⁶Stručná poznámka k jeho práci, protože to není mým úmyslem toto hodnotit... Je snadné psát jako Simenon? (Lidé si to myslí, protože je to tak fascinující číst.) Řekl bych, že je opravdu velmi obtížné psát v tomto jednoduchém, přirozeném, kondenzovaném stylu. Simenon to sám přiznává. Spisovatel, lépe než všichni, chápe úsilí za "jednoduchost".

⁷Simenon je největší západní spisovatel dvacátého století. Možná je poslední. V každém případě dokončí cyklus, který Montaigne otevřel, historii literatury zaměřené na zkoumání tajemství jedince. Simenonův antihrdina zahrnuje smrtelné události, které zapadají do osudu moderního člověka.

Samozřejmě Simenon nepopisuje ženy jen v negativním světle. Je si také vědom, že života bez ženy by nebyl schopen. Takový život by byl podle něj prázdný. Svou lásku k ženám promítal do svých knih. „*Usadili se do křesílek na terase Slunečního baru a před sebou měli – opravdu velice chutné – koktajly. Bylo docela příjemné klouzat pohledem po pláži a hladit očima ta téměř nahá těla, mezi nimiž bylo pár skutečně nádherných exemplářů*“ (Simenon, Květinářka z Deauville, 1993, s. 17). Tady můžeme vidět pravý opak pohledu na ženy, ačkoliv citace pochází ze stejné knihy, jako ta předchozí o hysterické ženě. Zde je popisována krása ženského těla, které i on sám v osobním životě jen těžko odolával.

Tato dualita vnímání ženského pohlaví a vztahy s jeho rodinou a nejbližším okolím byly základy psychologických románů, ale taktéž bychom našli odkazy na ženy, kterými byl ovlivněn v osobním životě, i v detektivních příbězích.

Někdy se nebránil ani otevřené misogynii, kdy ženy publikoval jako povrchní, bezcitné a majetnické, na druhé straně byl ochoten uznat roli žen, což dokládají věty z knihy H. C. Tauxe: „*Je suis féministe dans tous les domaines [...]. Je ne fais aucune différence entre la femme et l'homme et s'il me fallait déterminer une supériorité, je la situerais beaucoup plus du côté de la femme [...]. Je sais que la femme est plus équilibrée que l'homme*“⁸ (H. - C. Tauxe, 1983).

Simenonův zájem k ženám vyvolala nejspíše jeho matka. Snaha pochopit vztah své matky a otce byla základním kamenem, proč se rodily Simenonovy psychologické romány.

Charakter jeho matky je možno spatřit v románu Kočka, kdy hlavní postava Markéta má strach z toho, že přijde bída. Majetnictví totiž bylo hlavní doménou Simenonovy matky. Jako malé dítě Simenon trpěl nedostatkem mateřské lásky, jelikož pro jeho matku bylo důležitější děti zajistit finančně než citově. „*Toute sa vie. Marguerite avait prévu des malheurs dont elle souffrait d'avance, même s'ils ne devaient jamais lui arriver. Son avarice, par exemple, venait d'une peur malade de l'avenir, du souvenir de son père ruiné, de la biscuiterie passant entre des mains étrangères... [...]. Elle avait peur de tout, du tonnerre et du vent, par-dessus tout de la*

⁸Jsem feministou ve všech ohledech [...]. Nedělám žádný rozdíl mezi ženou a mužem, pokud bych musel určit, kdo je více nadřazený, přiklonil bych se spíše na stranu žen [...]. Myslím, že žena je více vyrovnaná bytost než muž.

*misère contre laquelle elle s'usait à se raidir d'avance...*⁹ (G. Simenon, *Le Chat*, s. 478). V momentě, kdy se tímto zahleděným člověkem do majetku stává matka dětí, tak nemohou vyrůst bez poznamenání. Buď nebudou schopni milovat, nebo budou zasaženi, tak jako právě Simenon – rozporuplným pohledem na ženy.

Můžeme tedy říci, že Simenonova psychologická tvorba, ale i detektivní, je propojena se ženou. Ať už s jeho matkou, či se ženami obecně. Skrze své romány a své vlastní myšlenky se snažil Simenon ženy pochopit. Protože bez pochopení žen, které Simenona provázely celý život, nemohl najít klid a spokojenost. Kvůli nevydařenému manželství s Réginou a partnerství s Denyse nikdy nenašel Simenon rodinné zázemí, a toho nutilo k pokračování ve psaní psychologických románů. Až s Teresou se mu podařilo najít vysněné zázemí a klidný život. V tento moment ukončil hledání podstaty člověka a jeho literární putování je u konce. V dalších letech se věnuje pouze autobiografickým dílům.

⁹ Markéta celý život předvídala nějaké neštěstí, trápila se tím už dopředu, i když nakonec k ničemu nedošlo. Její lakota pocházela ze strachu z budoucnosti, ze vzpomínky na úpadek otce a na to, jak továrna přešla do jiných rukou... Bála se všeho, bouřky i větru, ale především bídy, které se předem bránila.

4 Simenonův velký detektiv

Detektiv je ústřední osoba každé detektivní prózy. Velký detektiv se dá ve většině případů charakterizovat jako individualistický intelektuál. „*Detektiv je člověk prvotní, lovec a stopař [...] je také epický individualista, docela tak jako zločinec, jeho kořist. Obyčejně strašně pohrdá kolektivním aparátem policie a jde do věci na vlastní pěst; mezi ním a policií, jež je nástrojem organizované společnosti, panuje nepopíratelná a dosti napjatá animozita, ne-li přímo souboj, Vždy dělá něco jiného než policie; je geniálně sám, je dokonce mnohdy podivínským a uzavřeným samotářem v tomto hromadném světě*“ (Čapek, 1971, s. 148). Dalším typickým znakem pro Velkého detektiva je, že se opakovaně objevuje tentýž detektiv v řadě děl jednoho autora. Ovšem jak nelze s přesností vymezit typologii detektiva, tak ani Velkého detektiva nelze komplexně charakterizovat. Jednotná charakteristika by ani nebyla nikdy možná, neboť Velký detektiv se musí odlišovat od ostatních, jinak by nedosáhl tohoto titulu. Velký detektiv musí vynikat svými charakterovými vlastnostmi a postupy při vyšetřování a je důležité, aby se odlišoval od ostatních. To se Simenonovi povedlo a sklidil úspěch se svým komisařem Maigretem, který opakovaně přitahoval čtenáře ke knihám.

Po přečtení Simenonových knih s ústřední osobou a Velkým detektivem Maigretem mnoho čtenářům na mysli vytane český spisovatel Emil Vachek a jeho detektiv Klubíčko. Georges Simenon od 1930 do roku 1972 napsal 75 románů, kde se objevuje komisař Maigret, kdežto Emil Vachek svého detektiva zasadil pouze do 9 románů. A ačkoliv byl Klubíčko přirovnáván k Maigretovi, tak podobnost alespoň v počátcích je čistě náhodná, neboť Klubíčko se objevil již v roce 1928, kdežto Maigret až na počátku třicátých let.

Maigret a Klubíčko si jsou podobní, a proto jsem se rozhodla postavy analyzovat, aby vyniknul portrét Maigreta. Budou uvedeny charakteristické rysy, které velké detektivy spojují či odlišují. Tyto rysy budou doloženy citacemi z knih. K interpretaci jsem použila knihy Maigret v akci (1929), Květinářka z Deauville (1938), Nápadník paní Maigretové (1939), Maigret na cestách (1958), Maigretova trpělivost (1965), Maigret a záletný pan Charles (1972). Z románů od Emila Vachky jsou využity knihy Tajemství obrazárny (1928), Zlá minuta (1933) a Beraní dvůr (1962).

4. 1 Vzhled a osobnost

Samotný komisař Maigret nebyl klasickým detektivem. Simenon stvořil Maigreta dost možná po vzoru svého otce. Ten měl, stejně jako Maigret, rád klid, křeslo a dýmku. Maigret byl stejně jako Désiré Simenon milý pán ze střední vrstvy měšťanstva.

Komisař Maigret bydlí v malebném bytě, nežije jinak než jako většina francouzského lidu. Jeho osobnost je vykreslována jako nadmíru klidná vyrovnaná. Nebyl to nikterak akční detektiv, ale introvertní muž promýšlející každý detail. Taktéž jeho vzhled neevokoval ve čtenáři slavnou detektivní postavu. Maigret byl zavalitější muž v pokročilém věku. Mnohdy je jeho vzhled spojován s Jeanem Gabinem či Bruno Cremerem, kteří ztvárnili komisaře Maigreta ve filmové adaptaci. Prvním Maigretem na filmovém plátně v roce 1958 byl Jean Gabin, jenž vystihoval Maigretovy charakteristické rysy dle knižní předlohy. Následoval Bruno Cremer, který natočil svůj první film v roli Maigreta v roce 1991. Postupně s Maigretem stárl a poslední příběh byl s Cremerem zfilmován v roce 2005. Popularita „maigretovek“ nadále pokračuje, protože tento a minulý rok byly vydány další příběhy v hlavní roli s Rowenem Atkinsonem, který se sice vymyká vnější charakteristice, ale za to výtečně vystihuje tu vnitřní.

Ačkoliv Simenonův detektiv povětšinou řeší případ vraždy, tak dokáže s klidem vše projít, bez unáhlení zjistit okolnosti a nenásilně vyzpovídat svědky, kteří se ochotně snaží Maigretovi pomoci. Je možné, že Simenon vytvořil Maigretovi vzhled zavalitého strýce záměrně, protože starší člověk vzbuzuje úctu a důvěřivost.

Maigret nebyl soukromé očko, ale byl jedním ze zástupců policejního štábu. To ho odlišovalo od ostatních detektivů, neboť do té doby byl prototyp detektivky založen na postavě soukromého detektiva. Postava detektiva, jakožto součást bezpečnostní složky, se do té doby neužívala, jelikož ve 20. a 30. letech 20. století byla policie považovaná za omezenou inteligenční složku společnosti. Simenon si byl vědom, že jakožto složka policejního aparátu nemusí být Maigret zprvu přijat čtenářskou obcí pozitivně, proto si dal záležet na charakteru samotného komisaře. Vykreslil ho jako průměrného Francouze, čímž je blízký svým čtenářům, kteří se s ním mohou ztotožnit, poněvadž je jim umožněno vniknout do pracovního života i soukromého života. Čtenáři mohou poznat jeho přátele i manželku Louisu. A ačkoliv je součástí policejního

aparátu, tak často vyšetřuje případy na vlastní pěst. Sám jezdí vyslýchat podezřelé a je schopen za nimi podnikat dlouhé cesty. Simenon často cestoval a dokonale znal Francii, což se ukázalo jako další nesporná výhoda. Tuto znalost zúročuje Simenon v maigretovském cyklu. Dala mu možnost obdivuhodně a zcela přesně popsat prostředí, ve kterém se ostatní postavy v románech a povídkách pohybují.

Maigret byl velice lidský a mnohdy je dokonce zdůrazněno, že nikdo není neomylný. Na to můžeme narazit jak v obsahu, tak i v samotném názvu díla: Maigret chybuje, Maigret má obavy či Maigret váhá. Neomylnosti si je vědom samotný Maigret, proto i přístup ke zločincům zaujímá odlišný. Má s nimi soucit. Dokáže pochopit, že zločiny nespáchají například jen proto, aby se obohatili penězi, nebo aby se pomstili, ale proto, že prožívali životní krizi a nakonec selhali.

Sám Maigret umí přiznat svoje chyby, a proto má také mnohdy pochopení pro chyby, které udělají samotní zločinci. „*Haló! ... Ano, tady Maigret. Já jsem to hlupák, můj drahý soudce. Cítím se zodpovědný za smrt jednoho člověka. Ano, nová mrtvola. Kde? V akátové ulici, samozřejmě. Něco, co jsem měl pochopit hned zpočátku. Místo abych sledoval důležitou stopu, mlátil jsem prázdnou slámu. Nejzávažnější na celé věci je, že právě tenhle třetí prvek mi už léta nedal spát*“ (Maigretova trpělivost, 1969, s. 126). Z úryvku je patrné, že Maigret nemá problém s tím přiznat svoji vinu. Ještě cennější je fakt, že s pochybením se nepere pouze ve svém nitru, ale sděluje ho i svým spolupracovníkům či rodině.

Podobné rysy, jako jsme interpretovali u Maigreta, můžeme nalézt i u Klubíčka. Jeho povaha je popisována jako typicky česká. Rád si zajde do bufetu na chlebiček, zakouří si dýmku či si jen sedne a pozoruje okolní svět, tak jak to dělá mnoho lidí. Dokáže dát najevo své city. Tento faktor je jistě velice stěžejní, a právě díky této blízkosti se čtenářem se oba vyšetřovatelé stali tak oblíbení. „*Je to jinak výtečný chlap a má krásné zaměstnání. Neslyšel jste i redaktoru Maurinovi? Je to můj nejlepší přítel a má takovou démonickou moc, že mu, jedinému člověku na světě, nedovedu nic zatajit*“ (Tajemství obrazárny. Zlá minuta. 1986. s. 374-375). Pro čtenáře jsou tato sdělení velice důležitá, protože odhalují citové vnímání detektivů, které příběhu dodává, i přes všechny okolnosti vraždy, klidnou atmosféru. Atmosféru taktéž dotváří autoři tím, do jakého domácího prostředí detektivy zasadili, protože s jejich povahou souvisí také to, že měli rádi samotu a klid. Ačkoliv byl Maigret ženatý s Louisou, dokázal si najít chvíli sám pro sebe a pro svoji dýmku, dobré jídlo a černou kávu.

„Vešel číšník z pivnice U delfína a postavil na stůl podnos se šesti püllitry piva a čtyřmi objemnými obloženými chleby. „Stačí vám to?“ zeptal se, když viděl, že Maigret není sám. „Stačí.“ Komisař se pustil do jídla a pití, ale nepřestával při tom kouřit“ (Maigret v akci, 1972, s. 6).

Dýmka, dobré jídlo a pití, to je to, co Maigreta a Klubíčka spojuje. Maigret se bez dýmky téměř nepohnul z místa a je to jeho nejvěrnější „spolupracovník“ při řešení detektivních případů. Dýmka je spojena s typickou detektivní prací, jelikož vybízí k přemýšlení. Dokonce samotný Sherlock Holmes je spojený s dýmkou. Během plnění a kouření dýmky je dost času si za doprovodu intenzivní vůně tabáku vše dobře promyslet. *„Našel si ještě čas vyklepat na chodníku o podpatek dýmku, pořádně nacpat druhou a zapálit“ (Maigretova trpělivost, 1969, s. 122).* Maigret si vždy našel čas na svoji dýmku, nenechal se rozhodit žádným spěchem.

Taktéž Klubíčko měl nejraději, když mohl usednout s dýmkou do křesla ke krbu a pozorovat tancující plameny ohně. Ačkoliv dýmku měl rád, tak ještě více miloval horkou kávu, protože Klubíčková nejvýraznější závislost byla dobrá káva, kterou si dlouho vychutnával. Zde šlo opět o zdoluhavý proces přípravy a taktéž o samotné vychutnávání, což je prostor k přemýšlení a chvilkovému pozastavením se nad vším, co se mu honilo hlavou. *„Klubíčko vzal lžici a šestkrát ji ponořil do cínové nádoby. Potom vložil pod křivuli lihový kahánek a zapálil knot. Březina ho po celou dobu mlčky pozoroval. „Rád bych věděl, co máš za lubem.“ „Velmi dobrou a velmi horkou kávu“ (Zlá minuta, 1962, s. 73).* Dýmka a káva je něco, u čeho lidé dodnes relaxují. Jelikož práce detektiva je psychicky velice náročná, tak se dá předpokládat, že Maigret a Klubíčko brali chvilku u kávy či dýmku jako nezbytnou denní psychickou hygienu.

Ačkoliv čas u dýmky a kávy měl být časem odpočinkovým, tak Maigret i Klubíčko při těchto chvílích často rozmýšleli nad řešenými případy, protože při popíjení kávy a pokuřování doutníku je leckdy napadaly výborné nápady, které pomohly vyřešit případ. Klubíčko nachází klid ve svém bytě v pražské Tiché ulici. Poněvadž tu bydlí sám, tak není nikdy nikým rušený. Klidné prostředí potřebuje nejen při aktivním životě, ale i při pasivním trávení času – při spánku. Jak je zmíněno v ukázce, tak ze spánku ho probouzí i hluk z ulice. *„Ta vila je osamělá až bůh brání, ale Klubíčkově nestačila ani taková míra osamělosti. Býval po práci tak vyčerpan, že nesnesl nejmenší hluk. Stačilo, aby zaslechl zvuk automobilové houkačky, i když byl zmírněn záclonou listí na stromech v zahradě; ba stačilo, aby zaslechl jen lidské hlasy,*

a již propadl nervóze“ (Tajemství obrazárny. Zlá minuta., 1986. s. 317). Naopak Maigret se nevyhýbá centru Paříže, kde má svoji kancelář. „*Maigret si zapálil dýmku, vyzývavě se postavil před okno a s pohledem upřeným na nábreží zalité sluncem si povzdechl: Divná ženská... Nic víc. Nepokoušel se analyzovat své dojmy, tím méně převést je do slov. Lapointovi došlo, že šéf je z ní zmatený, a litoval, že svou otázku vyslovil tak zbrkle“* (Maigret a záletný pan Charles, s. 17). Velice rád si vychutnává pohled na Seinu a justiční palác ze své kanceláře. Klubíčko nachází vytoužený klid ve svém domě, kdežto Maigret ve své kanceláři. To je dáno i tím, že Maigret je ženatý a má doma ženu, které musí po práci věnovat čas. Klubíčko svůj volný čas věnuje především bibliofilii, sám o sobě tvrdí, že je bibliofil. To, že je milovník knih se projevuje i v jeho projevech, kde můžeme nalézt citace známých literátů. „*»Nožky bílé, kde šlapete májový?« ... Řekl jsem to dobře? Je to z Puškina“* (Tajemství obrazárny. Zlá minuta., 1986. s. 76). Citace tohoto rázu nejspíše odkazují na spisovatele, které měl v oblibě samotný Emil Vachek, a proto na ně odkazoval i ve svých dílech. Na rozdíl u komisaře Maigreta se nesetkáváme s okamžikem, kdy by si listoval knihou, ovšem častěji si pročítá nejrůznější telegramy a noviny. „*Maigret vztáhnul ruku po druhém telegramu stylizovaném rovněž v polcodu, tj. v tajném mezinárodním jazyce, kterého se užívá k dorozumívání mezi policejními centry na celém světě“* (Maigret v akci, 1972, s. 1). To mohlo být dáno právě tím, že měl Maigret osobní život citově bohatší a po práci se nevěnoval knihám, ale své ženě.

Vztah k ženám je také to, co staví tyto dva vyšetřovatele do polarity. Klubíčko nejraději relaxuje v prázdném domě, kdežto Maigret má manželku Louisu, za kterou se rád vrací domů ze svých pochůzek, či z kanceláře. Tato skutečnost může být podmíněna tím, že Simenonův život byl s ženami úzce spojen. Jak již bylo řečeno, tak Simenon obdivoval krásu žen a stejnou vlastnost měl i Maigret, který sledoval krásu žen a uměl jim lichotit. „*Éliane, snad aby ušetřila matku nové scény, uznala za vhodné obléct si šaty, prosté bílé plátěné šaty, pod nimiž musela být nahá, neboť když se postavila proti slunci, prosvítalo jí celé tělo. Pravda je, že kvůli tomuto detailu si Maigret vůbec nevšímal, co se děje při jídle. Éliane seděla zrovna proti němu na terase, kde prostřeli. A ovšemže pomyslels jistou závistí na šťastného mladíka, který se pokradmu v noci vplížil do vily a určitě v ní strávil příjemné chvíle“* (Simenon, L'amoureux de Mme Maigret, 2010, s. 131).

Ačkoliv by se kvůli samotářskému stylu života Klubíčka vybízelo si myslet, že bude charakterově mrzutý muž, tak to není pravdou. Detektiv Klubíčko je osobnost

spíše humorná a nechybí mu v promluvách ani ironie. Častokrát touto slovní hrou s nádechem ironie dokázal vyřešit případ, protože svým způsobem tímto svým jednáním pachatele vyprovokoval, aby se přiznal. Naproti tomu právě Maigret může být čtenářem vnímán spíše jako nemluvný detektiv, jenž je občas v práci i mrzutý. Tyto pasáže se objevují jen zřídka, mnohem více převažují chvíle, kdy Maigret mlčky přemýšlí. Zajímavé je, že myšlenkové pochody jsou často promítány v situaci, kdy jde někam Maigret pěšky. Komisař nemá automobil, ani řidičský průkaz. Chvíle strávené na cestách mu dávají čas na to, aby promýšlel průběh případů, které právě řeší. Pokud se Maigret vydává na cestu dopravním prostředkem, tak využívá jedině hromadnou dopravu. *„Jel metrem, protože měl spoustu času a nehodlal celou noc prochodit. Člověk by řekl, že se schválně přejedl, aby se cítil ještě těžší. Když se s Lucasem na Dauphinově náměstí loučilo, Lucas zaváhal, jako by chtěl ještě něco podotknout, a komisař se na něj vyčkávavě zadíval“* (Maigret na cestách, 1989, s. 112). To, že Simenon využíval ve svých příbězích především městskou hromadnou dopravu, může mít několik vysvětlení. Je možné, že sám nikdy neřídil, či měl nepříjemnou zkušenost s vozidlem jako řidič. Další možnost je ta, že se mohl snažit upozornit na to, aby se více využívala hromadná doprava a méně osobní automobily. Třetí vysvětlení, a zároveň zřejmě nejpravděpodobnější je to, že potřeboval Simenon uspořít čas, který mohl věnovat pasážím, kde komisař přemýšlí a podsouvá čtenáři Maigretovy myšlenky. Vzhledem k tomu, že doma měl ženu a v práci byl taktéž neustále obklopen lidmi, zbylo by na důležité myšlenky méně času. Zato Klubíčko si může dovolit přemísťovat se výhradně automobilem, za doprovodu svých spolupracovníků, protože o samotě může hloubat na případem až po práci ve svém domě. *„Strnade, moc se nezlobte, ale musíte s vozem do garáže. Já vyrazím hned dopoledne na cestu, a tak zajedete do garáže Strahov, tam mají službu celou noc, a tam s nimi dobře prohlídnete vůz. Nějak mi poskakoval a já bych nerad měl na cestě malér. Byl jsem tam už, ale když jsem si pomyslil, že bych musil v tom neřádu capat domů pěšky, vzal jsem zase vůz a vy tam s ním nyní pojedete““* (Zlá minuta: tři případy detektiva Klubíčka., 1962, s. 127).

Klubíčko mnoho času trávil povídáním se spolupracovníky. Nešlo o prázdné věty, nýbrž o možné teorie k případům. Přes den Klubíčko přemýšlel nahlas a večer si své myšlenky v poklidu ve svém domě sumarizoval.

4.2 Vyšetřovací metody

Postava Maigreta rostla přes čtyřicet let. V průběhu této doby se postava Maigreta vyvíjí a stejně jako čtenář, tak i komisař se mění a stárne. S časem se mění i jeho vyšetřovací postup, který byl zprvu postaven na faktech a jasných stopách. Dokonce se někdy Maigret nebránil ani násilí. Ovšem s postupem času a s chybami, které ho posunuly dál, se Maigret stává mnohem lidštější a svoje vyšetřování nestaví pouze na strohých faktech, ale především na klidné promluvě se všemi zúčastněnými a podezřelými. „*„Chtěl bych znát váš názor na jednu věc. Právě jste řekl, že se většinu času chová jako normální člověk, a bezpochyby tedy víceméně jako normální člověk myslí, že? “Ano, rozumím vám. Je to pravděpodobné. “Pětkrát ho přepadla krize, pětkrát přestal být normální a vraždil. Přesně v kterém okamžiku ho takové hnutí podle vás přepadne? Rozumíte, co tím chci říct? Prostě kdy se přestane chovat, jako se chováte vy a já, v které chvíli se z něho stává vrah? Přepadne ho to kdykoliv během dne a čeká, až se zešeří, a chystá se k svému činu? Nebo naopak ho to přepadne teprve ve chvíli, kdy se mu naskytne příležitost, v okamžiku, kdy v opuštěné ulici zahlédne možnou oběť?” Odpověď na tuto otázku měla pro něho nesmírnou závažnost, neboť podle toho by se mohlo zúžit anebo naopak rozšířit pole pátrání“* (Simenon, Maigret chystá léčku, 1977, s. 38). Tato charakteristika platí, jak pro Maigreta, tak pro Klubíčka. Mají společné to, že případ řeší pro radost, a ne pro uznání. Svoji práci dělají kvůli lidem, chtějí, aby spravedlnosti bylo učiněno za dost, ale zároveň jsou si vědomi, že nemohou hodnotit jen samotný zločin, ale že se musí ponořit hlouběji do případu a zjistit, proč vlastně ke zločinu došlo. Detektivové řeší své případy s rozmyslem, nechtějí nic uspěchat. Mají letité zkušenosti a vědí, že pečlivé sledování místa činu, lidí zapletených do zločinu či celou čtvrť, kde se odehrála například vražda, je nutno dobře pozorovat. I přes to, že to nejsou žádní géniové s nadpřirozeným intelektem, jako byl Sherlock Holmes, tak jsou to moudří pánové. Ztvárňují zkrátka průměrného člověka, který se dokázal ponaučit ze svých chyb a snaží se vše dělat s rozmyslem a hledat všechny cesty možného vyřešení případů, které jsou mu svěřeny. Proto jsou často vkládány pasáže s myšlenkami hlavních vyšetřovatelů. Tyto monology, které se přehrávají detektivům v hlavě, tvoří velice poutavou složku v románech. Čtenář se snaží po přečtení myšlenek hlavních hrdinů vcítit nejen do atmosféry příběhu, ale i do detektiva samotného, protože se mu tímto způsobem jedinečně otevírá mysl a smýšlení detektiva. „*To byla poslední myšlenka, než nadobro upadl do spánku: Alina ... Manuel*

... Alina mu říkala tatínku ... ona, která se vůči všem ostatním projevovala drze, útočně a ironicky, stávala se v přítomnosti starého vůdce gangsterů pojednou nežnou a bránívala ho jako tygřice ... Alina ... Manuel ... Alina ... Manuel ... Jeden tu chyběl. Maigret neměl mysl už dost jasnou, aby si mohl vzpomenout kdo. Jedno kolečko scházelo. Mluvil o tom s někým, ale s kým? Možná, že se soudcem. Důležité kolečko, protože mělo co dělat s diamanty“ (Maigretova trpělivost, 1969, s. 111-112). Maigret kromě úvah při cestování z místa na místo často přemýšlel v posteli před spánkem. Důležité a velice účinné pro vyšetřování bylo to, že si Maigret kladl otázky, na které se snažil najít odpověď. Otázky, které si kladl Maigret, byly kladeny zároveň čtenáři. Autor pomocí otázek dával vodítko, které mělo Maigreta i čtenáře dovést až ke zločinci. Přemýšlivá povaha je u detektiva téměř povinností, a proto nezapomínal na tuto vlastnost ani Emil Vachek. „Zde, říkal si Klubičko, musilo se něco udát mezi těmi dvěma, něco, co Burdu odzbrojilo. A mohlo ho odzbrojit jen něco nadmíru závažného, a to ve dnech, kdy byl propuštěn z vazby. S tím souvisela i Burdova schůzka s tetkou Vohralíkovou. A Klubičko si lámal hlavu, jak najít účinný způsob, aby se o zúčastněných dozvěděl“ (Zlá minuta, 1962, s. 258). Klubičko si vždy vše pečlivě rozmyslí, než vysloví závěr. A kromě svého rozmyšlení také rád naslouchá druhým. Což je jeden z postupů i komisaře Maigreta. Oba se snaží co nejvíce informací získat od svědků a lidí, kteří se jim nějakým způsobem připlou do cesty. Jejich výslechy nejsou takovými, jakými je známe. Je to spíše klidné popovídání, které mnohdy vyústí v neúmyslné přiznání pachatele. Toto staví Maigreta a Klubička do polarity s anglickými detektivy. Maigret i Klubičko se snaží proniknout k jádru věci, ale také k nitru postav, které jsou do případu zapleteny. A to je to, co Maigreta a Klubička odlišuje od ostatních detektivů – jakási lidskost, chtíč učinit spravedlnosti za dost, pátrat do hloubky a nepřehlížet věci, které jsou mnohdy velice blízko a vyžadují pouze pozornost. „Klubičko, který přímo poskakoval po místnosti, tiše se smál: Ach, skutečnosti, ... Je někdy docela dobře přezírat skutečnosti, které příliš bijí do očí ... pojedete elektrikou a budete něco hledat v kapse. Každý si všimne, jak jste sebou vrtěl. Za chvíli váš soused vykřikne: „Právě jsem byl okraden!“ To by byla mela, kdyby si lidé řekli: Ten člověk, který stojí vedle okradeného, hrozně s sebou vrtěl, to je zloděj! Víte, oni si to skutečně většinou pomyslí; ale obyčejně dají pozor, aby to řekli. Pamatujte si dobře Maurine“ (Tajemství obrazárny. Zlá minuta., 1986, s. 68). Klubičko se tedy snaží řešit případy podle nejlepšího vědomí, ale například jeho pomocník Maurin mu práci kazí, jelikož není důsledný a řídí se fakty. Klubičko si je

vědom, že některé situace někdy vyzní a vypadají úplně jinak, než jak byly myšleny. Stejně tak Maigret nedává velkou váhu analýze fyzických stop, které jsou v případě vypátrány. Respektive se jimi nijak nezaobírá, postupuje vlastní cestou. Až v okamžiku, kdy selhává jeho metoda, tak vezme v úvahu analýzu materiálních stop. Sám ale po těchto stopách nepátrá, nechává to na kolezích. Neřídí se tedy tím, zda se namísto činu našel ten či onen otisk, či věc příslušející jisté osobě, což by byl přímý důkaz. Věnuje velkou pozornost fyziologickým posunkům u lidí, kteří by mohli být do zločinu zapleteni. Jednalo se sledování nejružnějších tiků, rozechvělého hlasu, nepřímého pohledu, nadměrného pocení a dalších fyziologických procesů, které by mohli odhalit pachatele. „*Stále myslel na Nathalii, podivnou paní Sabin-Levesquovou, a měl zvláštní tušení, že toho ví mnohem víc, než mu řekla*“ (Maigret a záletný pan Charles, 2009, s. 37). Příkladá váhu svým pocitům z lidí, se kterými se snaží komunikovat v případě, že jsou v okruhu podezřelých. Věřící, že rozhovor z očí do očí mu prozradí nejvíce. Tím se dostáváme k tomu, že oba detektivové se řadí k detektivům upřednostňujícím intuitivní metodu. S tím souvisí i to, že Maigret i Klubičko soucítí s vrahem i s obětí. Detektivové tedy chtějí případ rozřešit, ale zločince hned neodsuzují, ba naopak dávají jim možnost vysvětlit, proč zločiny spáchali. Snaží se pochopit, proč se stali vrahy. Často jde unáhlené chování v afektu, kterého upřímně litují. Další častý motiv vraždy je zoufalá životní situace jedince, který této situaci podlehnul a stal se vrahem. Ani jeden z detektivů nechce viníka omlouvat, ale klíčové je to, že jsou si vědomi toho, že člověk není neomylný a v určité nepříznivé době může být dohnán k takovému činu. Aby mohli být Maigret i Klubičko obdařeni takovou lidskostí, museli být také nabiti empatií, což byli. Dost možná na muže až přespříliš velkou. Protože, jak je známo, muži za dobu evoluce empatii spíše ztráceli, než získávali. „*Má nepatrná činnost vlastně také skončila a kdybych chtěl popustit své pohodlnosti, řekl bych vám, soudruhu Viktorine, lovu zdar a šel bych se vyspat do Tiché ulice. Ale protože jsem v tomto případě narazil na cosi, co mne podráždilo nad každý pomysl, žádám vás, abych mohl být přítomen výsledku toho ničemy. Už kvůli panenkám chudinky Anny Hynkové*“ (Beraní dvůr, 1964, s. 125). Klubičko soucítí s ženou, a proto chtěl být u výsledku, aby mohl co nejpilněji a nejpresněji pracovat na případě, i přes ochuzení se o osobní volno. Nicméně tato schopnost pochopit druhé a cítit s nimi dělá Maigreta i Klubička výjimečnými a úspěšnými vyšetřovateli, a také velice sympatickými lidmi. „*Maigret si uvědomil, že nemusí za každou cenu jít o horentní sumy. Začínal poznenáhlu chápat, proč rozvedené*

Američanky i nadále požadovaly na svém manželovi stejnou životní úroveň, na kterou si zvykly. Nedokázal si komtesku představit, jak vchází do bistra, objednává si bílou kávu a telefonuje z automatu“ (Maigret na cestách, 1989, s. 95). Maigret dokáže pochopit ledajaké situace, které mohou v životě lidí nastat. I když jsou to právě Klubíčko a Maigret, kdo mají tak eminentní vlastnosti, tak především samotní autoři detektivů museli vědět své o vcit'ování se do druhých, jinak by nebyli schopni tak věrně postavy vyobrazit a taktéž by nebylo v jejich možnostech zachytit moment, kdy je dobré zapřemýšlet, jak se cítí druzí lidé a nad čím asi přemýšlí.

Závěr

Předkládaná bakalářská práce si kladla za cíl charakterizovat detektivní příběhy Georgese Simenona, jelikož autor má specifické postavení v tomto žánru. Simenonův cyklus čítající téměř stovku románů a povídek byl započat v roce 1931 románem s názvem *Pietr-le-Letton*. Maigretovský cyklus byl ukončen románem *Maigret a záletný pan Charles*. Před analýzou Simenonova díla jsme si dali za cíl interpretovat vývoj detektivního žánru. Zjistili jsme, že detektivka spadá do zábavné literatury, která není řazena do literárně cenných děl, ale zároveň jsme interpretovali důvody, které posouvají detektivky z okraje literárního dění.

Zjistili jsme, že detektivní žánr má kořeny v dávné historii. Vyvíjel se přes dobrodružný či frenetický román až do dnešní podoby, čemuž přispěla řada významných autorů. Co se týče vývoje detektivního žánru ve Francii, tak významně přispěl do detektivní sféry Georges Simenon. Bakalářská práce seznamuje nejen s detektivní prózou, ale i stručně s psychologickou prózou Georgese Simenona. Odhalili jsme, že důležitou roli v jeho psychologické tvorbě hrají ženy. Ženy mají specifické postavení taktéž v detektivní tvorbě, a proto jsem jednu podkapitolu také věnovala roli žen v Simenonově tvorbě. Zjistili jsme, že Simenon měl k ženám bipolární vztah. Dokázal k nim vyslovovat hluboký obdiv, ale v některých situacích v nich viděl majetnické osoby po vzoru své matky.

Ve finální části jsem věnovala pozornost Velkému detektivovi Maigretovi. Aby vyniknul portrét komisaře Maigreta, byly použity romány českého spisovatele Emila Vachka, tvůrce detektiva Klubíčka. Oba autoři napsali detektivní cykly, kde využili postavy Velkého detektiva. Tento detektiv intertextově prostupuje všemi romány. Simenon zasadil Maigreta do 75 románů a Vachek svého Klubíčka do 6 románů, ve kterých jsou tyto vyšetřovatelé založeni na charakteristických attributech. Tyto atributy je odlišují od ostatních detektivů z literárního dění. Charakter vyšetřovatelů jsme odhalovali díky analýze jejich dílčích projevů. Zjistili jsme, že je pro Maigreta i Klubíčka hlavním charakteristickým rysem lidskost. Ta je v 21. století velmi výjimečná, populace je často zmechanizovaná a zapomíná používat svůj vlastní rozum. Vyšetřovatelé Maigret i Klubíčko rozuměli lidem a díky své empatii, kterou postavy kolem nich cítily, se jim často pomocí pochopení podařilo případ vyřešit.

Georges Simenon významně přispěl rozvoji detektivního žánru ve Francii a jistě by mu měla být i nadále věnována pozornost, tak jak tomu bylo ve 20. století.

Použitá literatura

Primární literatura

SIMENON, Georges. Maigretova trpělivost. Praha: Magnet, 1965 [i.e. c1969]. 188 s. Magnet; 3/69

SIMENON, Georges. Maigret chystá léčku; Maigret zuří. Maigret chystá léčku 1. vyd., Maigret zuří 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1977. 231, [3] s. Máj; Sv. 295.

SIMENON, Georges. Maigret se brání. Přeložil Hana MÜLLEROVÁ. Praha: Československý spisovatel, 1985, 123 s.

SIMENON, Georges. 3x Maigret a neochotní svědkové. Praha: Odeon, 1986, 344 s.

SIMENON, Georges. Maigret a záletný pan Charles. Praha: Knižní klub, 2009.

SIMENON, Georges. Maigret v akci. 1. vyd. Praha, 1972.

SIMENON, Georges. Maigret na cestách. Přeložil Lída BLANAŘOVÁ. Praha: Melantrich, 1989, 112 s.

SIMENON, Georges. Květinářka z Deauville; Zločin v boudě. 1. vyd. Praha: Ivo Železný, 1993. 58 s. Knihovnička detektivů; Sv. 44. Rodokaps; 196. ISBN 80-7116-995-1.

SIMENON, Georges. L'amoureux de Mme Maigret = Nápadník paní Maigretové / Georges Simenon ; [přeložil Tomáš Kybal] Praha : Garamond, 2010. ISBN: 978-80-7407-069-3 (brož.)

SIMENON, Georges. Le Chat, col. Tout Simenon 13. Paris: Preses de laCité, 1990, ISBN: 2-258-03303-9.

VACHEK, Emil. Zlá minuta; Okno; Dřevěná madonka: 3 případy detektiva Klubíčka. [1. společ. vyd.], Zlá minuta 4.vyd, v MF 2. vyd., Okno 2. vyd., Dřevěná madonka 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1962. 280, [3] s. Smaragd; Sv. 18.

VACHEK, Emil a Zdeněk Karel SLABÝ. Vzpomínky na starý Hradec. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Krajské nakladatelství, 1960, 95 s.,

VACHEK, Emil. Život jde dál: prózy. 1. vyd. (v MF). Praha: Mladá fronta, 1955, 237 s.

VACHEK, E. Tajemství obrazárny. Zlá minuta. Praha: Československý spisovatel 1986

VACHEK, Emil. Tajemství obrazárny; Zlá minuta: dva případy detektiva Klubíčka. Tajemství obrazárny 5. vyd. (v Čs. spis. 2. vyd.), Zlá minuta 6. vyd. (v Čs. spis. 2. vyd.). Praha: Československý spisovatel, 1986. 397 s. Spirála.

VACHEK, Emil. Beraní dvůr. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Východočeské nakladatelství, 1964. 142 s. Východočeská edice; Sv. 11.

Sekundární literatura

BERÁNKOVÁ, Eva. Nástin vývoje francouzské literatury v 2. polovině 20. století. 1. vyd. Plzeň: Pedagogické centrum Plzeň, 2003. 51 s. ISBN 80-7020-130-4.

CIGÁNEK, Jan. Umění detektivky: o smyslu a povaze detektivky. 1. vyd. Praha: SNDK, 1962. 410 s. Knižnice teorie dětské literatury; 13.

ČAPEK, Karel. Marsyas čili Na okraji literatury. 4 vyd. Praha: Československý spisovatel, 1971.

ČAPEK, Karel. Marsyas čili Na okraj literatury. 3. vyd. Praha: Fr. Borový, 1948. 264 s. Spisy bratří Čapků sv. 28.

ČAPEK, Karel a HALÍK, Miroslav, ed. Poznámky o tvorbě. Vyd. 1. Praha: Československý spisovatel, 1959. 140 s. Otázky a názory; sv. 18.

ČAPEK, Karel a CHLÍBCOVÁ, Milada, ed. Marsyas: jak se co dělá. Marsyas 5. vyd., (v Čs. spis. 2. vyd.), Jak se co dělá 9. vyd. (v Čs. spis. 3. vyd.). Praha: Československý spisovatel, 1984. 378 s. Spisy; Sv. 13.

ČECH, Pavel. Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945-1953). Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2011. 386 s. Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta = Opera Universitatis Masarykianae Brunensis. Facultas philosophica, č. 394. ISBN 978-80-210-5466-0.

de FALLOIS, B. Simenon. Paris: Gallimard 1961

de FALLOIS, B. Simenon. Nouvelle éd. Paris: Gallimard, 2003. ISBN 9782070768219.

DOLEŽEL, Lubomír. Narativní způsoby v české literatuře. Vyd. 2. Příbram: Pistorius & Olšanská, 2014. 142 s. Scholares; sv. 41. ISBN 978-80-87855-13-3.

FISCHER, Jan Otokar, ed. Dějiny francouzské literatury 19. a 20. stol: vysokošk. učeb. 3, Od 30. let do současnosti. Vyd. 1. Praha: Academia, 1979. 989 s. Dějiny světových literatur sv. 5.

FRIEDLOVÁ, Jarmila. Simenon a Maigret. In SIMENON, Georges. Maigret chystá léčku; Maigret zuří. Maigret chystá léčku 1. vyd., Maigret zuří 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1977. 231, [3] s. Máj; Sv. 295.

FRIEDLOVÁ, Jarmila. Návštěva u muže s dýmku. In SIMENON, Georges. Maigretova trpělivost. Praha: Magnet, 1965 [i.e. c1969]. 188 s. Magnet; 3/69

- GALÍK, Josef. Detektivka jako organická součást literatury šedesátých let. In: BENEŠ, Bohuslav a kol. Literatura a komerce. Olomouc :Univerzita Palackého, 1994.
- GRYM, Pavel. Sherlock Holmes a ti druzí: Čtení o detektivech a detektivkách. 1. vyd. Praha, 1988.
- H. -C. TAUXE: Georges Simenon, De l'humain au vide, Paris, Buchet/Chastel, 1983
- HODROVÁ, Daniela. Hledání románu: Kapitoly z hist. a typologie žánru. 1. vyd. Praha, 1989.
- HRABÁK, Josef. Napínává četba pod lupou: ze studií o paraliteratuře. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1986. 227 s.
- HRABÁK, J. Čtení o románu. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. str. 167.
- HRDLIČKA, Josef. Souzvuk barev: pocta autorovi ke 130. výročí narození. 1. vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 2004. ISBN 80-7266-190-6.
- HODEK, Břetislav. Vraždy na dobrou noc. Praha, 1989.
- JAMES, P. D. Povídaní o detektivkách. Vyd. 1. Praha: Motto, 2011. 154 s. ISBN 978-80-7246-549-1.
- KOBR, Jaroslav. Vývoj světové literatury: (hlavní směry a tendence, přehled o spisovatelích). [Divišov]: Orego, 2011. 175 s. ISBN 978-80-86741-98-7.
- LEACOCK, Stephen. Literární poklesky. 1. vyd. v nakl. Levné knihy KMa. Praha: Levné knihy KMa, 2000. 292 s. Edice světových autorů. ISBN 80-7309-003-1.
- LIBA, Peter, ed. Kontexty populárnej literatúry. Vyd. 1. Bratislava, 1981.
- MAREK, Jiří. Plný stůl detektivek. Impuls 1967, roč. 2, č.3, s. 207
- MOUNIN, Georges. Les belles infidèles. Villeneuve d'Ascq: Presses universitaires de Lille, c1994, 108 p. ISBN 2859394591.
- RACHŮNKOVÁ, Zdeňka; PŘIDAL, Antonín. Zamlčování překladatelé: bibliografie 1948-1989. Praha: Ivo Železný, 1992. 246 s.
- SIMENON, G. Romans, premier tome, édition de Jacques Dubois et Benoît Denis. Coll. La Pléiade, Éditions Gallimard, no 495, Paris 2003.
- SIROVÁTKA, Oldřich, ed. Literatura na okraji. 1. vyd. Praha, 1990.
- SOLDAN, Fedor. O literárním braku. Praha: Život a práce, 1941. 111 s.
- STEHLÍKOVÁ, Stanislava, ed. Přírůstky francouzské literatury. Plzeň: Státní vědecká knihovna, 2000. 84 s. ISBN 80-58093-53-7.
- SUS, Oleg. Slovo o detektivkách. Host do domu 1959, roč. 6, č. 8, s. 370
- SÝKORA, M. To složité umění vraždy, HOST, 2013, roč. XXIX, č. 3

- ŠIDÁK, Pavel. Úvod do studia genologie: teorie literárního žánru a žánrová krajina. Vyd. 1. Praha: Akropolis, 2013. 325 s. ISBN 978-80-7470-040-8.
- ŠKVORECKÝ, Josef. Nápady čtenáře detektivek. Praha: Československý spisovatel, 1967.
- ŠKVORECKÝ, Josef. Nápady čtenáře detektivek. 3. vyd. Praha: Asociace detektivní a dobrodružné literatury, 1990. 169 s.
- ŠKVORECKÝ, Josef. Nápady čtenáře a jiné eseje. 1. vyd. Praha: Ivo Železný, 1998. ISBN 80-237-3548-9.
- ŠRÁMEK, Jiří. Dějiny francouzské literatury v kostce. Olomouc: Votobia, 1997. 469 s. ISBN 80-7198-240-7.
- TILLINAC, Denis. Le mystère Simenon. [2. éd.]. Paris: Table Ronde, 2003. ISBN 2710325691.
- TOMSKÝ, Alexander. Moudrost a vtip G. K. Chestertona. 1. vyd. Voznice: LEDA; Praha: Rozmluvy, 2010. ISBN 978-80-7335-235-6. (LEDA); ISBN 978-80-85336-97-9. (Rozmluvy)
- TOMSKÝ, Alexander. Úžas, radost a paradoxy života v díle G. K. Chestertona. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-7195-191-9.
- TRENSKÝ, Pavel. Josef Škvorecký. Jinočany: Nakladatelství H&H, 1995.
- VINAŘOVÁ, Milena. Emil Vachek. (1889-1964): Lit. pozůstalost. Praha, 1970., Slovo za slovem: s překladateli o překládání. Vyd. 1. Praha: Academia, 2012, 450 s. Pamět (Academia). ISBN 978-80-200-2054-3
- SOLDAN, Fedor. Móda detektivek. Kulturní tvorba 1967, roč. 5, č. 19

Internetové zdroje

- ALAVOINE, Bernard. Georges Simenon. Université de Liège. [online]. [cit 2017-05-22]. Dostupné z: <http://www2.libnet.ulg.ac.be/simenon/biosim.htm>

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Kateřina Felnerová
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury
Vedoucí práce:	Mgr. Daniel Jakubíček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2018

Název práce:	Detektivní příběhy Georgese Simenona
Název v angličtině:	Detective stories written by Georges Simenon
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá významným představitelem detektivních próz a tvůrcem komisaře Maigreta Georgesem Simenonem. Zaměřuje se na obecnou charakteristiku detektivního žánru a na Velkého detektiva v dějinách literatury.
Klíčová slova:	Georges Simenon, komisař Maigret, detektivní žánr, Velký detektiv, Emil Vachek, detektiv Klubíčko
Anotace v angličtině:	The thesis deals with a prominent representative of detective prose, Georges Simenon, the creator of Commissioner Maigret. It focuses on the general characteristics of the detective genre and the Great Detective in the History of Literature.
Klíčová slova v angličtině:	Georges Simenon, Commissioner Maigret, detective genre, Great detective, Emil Vachek, Detective Klubíčko
Přílohy vázané v práci:	/
Rozsah práce:	43 stran (87903 znaků včetně mezer)
Jazyk práce:	český